

ФІЛОСОФСЬКІ ПОГЛЯДИ СОКРАТА І Г. СКОВОРОДИ

Сурей К.І., гр. ТХ-18

Науковий керівник – канд. філос. наук, проф. **О.М. Варипасв**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Всесвітньо відомий давньогрецький філософ Сократ увійшов в історію як засновник діалектики: діалога-бесіди, щоб у суперечці знаходити істину. Він був народним мудрецем, більшу частину життя проводив серед людей. У діалогах обговорював різноманітні моральні та інші життєві проблеми, зокрема, розмірковував про добро, справедливість, доброзичливість, пробуджував у людей прагнення до знань, істини. Філософія Сократа народжувалася під двома основними девізами: «Пізнай самого себе» і «Я знаю, що я нічого не знаю».

Сократ спочатку відмовлявся від створення картини світу. Він вважав, що у кожної людини вона своя. Найгарнішим у людині він вважав душу і тому їйому приписують «філософію душі». За своє життя він не написав жодної книги, але славу він здобув завдяки працям свої учнів.

Аналогічно, але в нових умовах, в Україні у XVIII ст. проявив себе Григорій Сковорода. Він народився на Полтавщині в сім'ї селянина-козака, а згодом став мандрівним філософом, творчість якого вважається визначним здобутком не лише української, а й світової культури та філософії. Філософ дуже багато присвятив себе для несення філософії в маси для бідних людей. Сковорода вирізняв три світи: макрокосм (всесвіт), мікрокосм (людина) та світ символів (Біблія). Всі світи складаються з двох натур: внутрішньої (духовної) і зовнішньої (матеріальної). Найгарнішим у людині є серце, тому його філософію називають «філософією серця». «Щоб пізнати Бога, треба пізнати самого себе. Поки чоловік не знає Бога в самому собі, годі шукати Його в світі». Саме розуміння співвідношення вічного та мінливого є головним змістом філософського мистецтва життя, внутрішньою метою якого є, за Сковородою, народження «нової людини» через вихід її за свої власні межі, через самоудосконалюючі духовні мандри.

Виходячи з порівняльного аналізу філософського світогляду давньогрецького і українського мислителів, можна прийти до висновку, що їх погляди є багато в чому спільними, але в той же час мають істотні відмінності. Це зумовлено особливостями епох, в які вони жили, різноманітністю їх онтологічних, гносеологічних та етичних поглядів.